

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
АРМЯНСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ ЭКОНОМИЧЕСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ARMENIAN STATE UNIVERSITY OF ECONOMICS

ԲԱՆԲԵՐ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ

ВЕСТНИК АРМЯНСКОГО ГОСУДАРСТВЕННОГО
ЭКОНОМИЧЕСКОГО УНИВЕРСИТЕТА

MESSENGER OF ARMENIAN STATE
UNIVERSITY OF ECONOMICS

1(49)

«ՏՆՏԵՍԱԳԵՏ» ՀՐԱՏԱՐԱԿԶՈՒԹՅՈՒՆ

ԵՐԵՎԱՆ 2018

«Բանբեր Հայաստանի պետական տնտեսագիտական համալսարանի»
հանդեսն ընդգրկված է դոկտորական ատենախոսությունների արդյունքների
տպագրման համար ընդունելի գիտական հրատարակությունների ցանկում

Գլխավոր խմբագիր՝ Կորյուն ԱՅՈՅԱՆ

Խմբագրական խորհուրդ՝ Սուրեն ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ, Արարատ ԶԱՔԱՐՅԱՆ, Աշոտ ԹԱՎԱԴՅԱՆ,
Միքայել ՄԵԼԹՈՒՄՅԱՆ, Խորեն ՄԽԻԹԱՐՅԱՆ (գլխավոր խմբագրի տեղակալ), Աշոտ ՍԱԼՆԱ-
ԶԱՐՅԱՆ, Արամ ՍԱՐԳՍՅԱՆ, Վարդան ՍԱՐԳՍՅԱՆ, Յուրի ՍՈՒՎԱՐՅԱՆ, Գագիկ ՎԱՐԴԱՆ-
ՅԱՆ, Պարույր ԲԱԼԱՆԹԱՐՅԱՆ

Главный редактор Корюн АТОЯН

Редакционная коллегия: Сурен ГЕВОРКЯН, Арарат ЗАКАРЯН, Ашот ТАВАДЯН, Микаел МЕЛКУ-
МЯН, Хорен МХИТАРЯН (заместитель главного редактора), Ашот САЛНАЗАРЯН, Арам
САРКИСЯН, Вардан САРКИСЯН, Юрий СУВАРЯН, Гагик ВАРДАНЯН, Паруйр КАЛАНТАРЯН

Editor-in-chief Koryun ATOYAN

Editorial board: Suren GEVORGYAN, Ararat ZAKARYAN, Ashot TAVADYAN, Mikayel MELKUMYAN,
Khoren MKHITARYAN (Deputy Editor-in-chief), Ashot SALNAZARYAN, Aram SARGSYAN,
Vardan SARGSYAN, Yuri SUVARYAN, Gagik VARDANYAN, Paruyr KALANTARYAN

Միջազգային խմբագրական խորհուրդ՝ Սալվատորե ՄՈՉԻԱ (Իսպանիա), Միքելե ԱԲԵՐՈՒԲ (Շվեյ-
ցարիա), Ալան ՀՈՒՂԱՇԹՅԱՆ (Շվեյցարիա), Էլվիս ԱԴՋԵՅԻ (Գանա), Սուլթանա Տանյա
ԿԱՊԻԿԻ (Հունաստան), Ջուդիթ Ա. ՄԱԳՆԵՏԻԿՈ (Ֆիլիպիններ), Բրյուս ՀԵՐՆ (Մեծ Բրիտա-
նիա), Արիանե ԼԱՄԲԵՐՏ-ՄՈԳԻԼՅԱՆՍԿԻ (Ֆրանսիա), Մարկուս ՄԱՐԿՏԱՆՆԵՐ (ԱՄՆ)
Նորհան ԱԲԴՈՒԼԼԱ (Մալայզիա), Ալեքսանդրա ԲՐՈՅԼԵՏ-ՇԼԵՍԻՆԳԵՐ (Ավստրիա)

Международная редакционная коллегия: Сальваторе МОЧИА (Испания), Майкл АКЕРИБ
(Швейцария), Алан ХУДАШТЯН (Швейцария), Элвис АДЖЕИ (Гана), Султана Тانيا КАПИКИ
(Греция), Джудит А. МАГНЕТИКО (Филлипины), Брюс Герн (Великобритания), Ариане ЛАМ-
БЕРТ-МОГИЛЯНСКИЙ (Франция), Маркус МАРКТАННЕР (США), Норхан АБДУЛЛА (Малай-
зия), Александра БРОЙЛЕТ-ШЛЕСИНГЕР (Австрия)

International editorial board: Salvatore MOCCIA (Spain), Michael AKERIB (Switzerland), Alain
HOODASHTIAN (Switzerland), ELVIS ADJEI (Ghana), Soultana Tania KAPIKI (Greece), Judith A.
MAGNETICO (Phillipines), Bruce HEARN (Britain), Ariane Lambert-Mogiliansky (France), Marcus
Marktanner (USA), Norehan ABDULLAH (Malaysia), Alexandra BROILETT-SCHLESINGER
(Austria)

Պատասխանատու քարտուղար՝ Գոհար ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ

Ավագ խմբագիր՝ Սուսաննա ՉԱԼԱԲՅԱՆ
Տեխնիկական խմբագիր՝ Նաիրա ԽՉԵՅԱՆ

Ответственный секретарь Гоар ОГАНЕСЯН
Старший редактор Сусанна ЧАЛАБЯН
Технический редактор Наира ХЧЕЯН

Executive secretary Gohar HOVHANNISYAN
Senior editor Susanna CHALABYAN
Technical Editor Naira KHACHEYAN

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ԲՐՅՈՒՄ ՀԵՐՆ	
Ողջույնի խոսք	9

ՏՆՏԵՍԱԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԵԼՔՈՒՄՅԱՆ, ԶԵՆՖԻՐԱ ԹՈՒՄԱՍՅԱՆ, ԳԱՅԱՆԵ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ, ՄԱՐԻՆԵ ՏՈՆՈՅԱՆ	
Տնտեսական գործունեության արտաքին էֆեկտների կարգավորման խնդիրներն ու միջոցները	11
ԱՏՈՄ ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ, ԷՂԳԱՐ ԹԱՂԱՐՅԱՆ	
Տեխնոլոգիական կլանման ազդեցությունները ՀՀ տնտեսության կառուցվածքային տեղաշարժերի վրա.....	21
ԻԾԽԱՆ ՏԻԳՐԱՆՅԱՆ, ՀԱՅԿԱԶ ՀՈԿՀԱՆՆԻՍՅԱՆ, ՔՆԱՐԻԿ ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ, ԳԱՅԱՆԵ ԱՎԱԳՅԱՆ	
ՀՀ տնտեսական աճի վրա ազդող գործոնների վերլուծությունը	28
ՊՐԱՔՍՅԱ ՆԱԶԱՐԵԹՅԱՆ	
Հակապարբերաշրջանային կարգավորման հարկաբյուջետային գործիքակազմի կիրառման առանձնահատկությունները	39

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

ՎՈԱՄ ԿԱՐԱՊԵՏՅԱՆ	
Արտահանման մասնագիտացման ռազմավարությունը որպես ԵԱՏՄ երկրների մրցունակության բարձրացման գործիք	49
ՍԵՐՁԵՅ ԻԳՆԱՏՈԿ	
Տնտեսական ինտեգրման ստատիկ և դինամիկ վերլուծության տեսությունները.....	57
ՀԱՅԿ ԲԵԶԱՆՅԱՆ	
«Իրացվելիության թակարդը» ցածր տոկոսադրույքի պայմաններում և ԱՄՆ-ի մեծ ռեցեսիան	76

ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

ՔՐԻՍՏԻՆԱ ԱՆԱՆՅԱՆ	
ՀՀ աշխատանքի շուկան. առկա վիճակը և հիմնախնդիրները	83
ՍԵՂՐԱԿ ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ	
Հանրային կառավարման համակարգի գործառության բարեփոխումների արդյունավետության գնահատումը ՀՀ-ում	92

ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՆՆԴԻՐՆԵՐ

ՂԱՎԻԹ ՀԱՆՎԵՐԴՅԱՆ

Միջազգային ֆինանսական համակարգը և գլոբալ անհաշվեկշռվածությունը 100

ՍՈՒՐԵՆ ՂԱՎԹՅԱՆ

ՀՀ-ում գյուղատնտեսական կոոպերացիաների ներդրման կարևորությունը և դրա խթանմանն ուղղված վարկավորման անհրաժեշտությունը 109

ԱՐԱՍ ՄՆԻԹԱՐՅԱՆ

Հայաստանում լիզինգային շուկայի զարգացման վերլուծությունը, կազմակերպչական և տնտեսական խնդիրների բացահայտումը ... 115

ՀԱՍՄԻԿ ՂԱՆԻԵԼՅԱՆ

«Հարավկովկասյան երկաթուղի» ՓԲԸ գործունեության արդյունավետության գնահատումը շահութաբերության գործակիցների միջոցով 124

ՈՂԲԵՐՏ ՄԵԼԻՔՅԱՆ

ՀՀ դրամի փոխարժեքի կարճաժամկետ կանխատեսման հիմնահարցերը վիճակագրական մոդելի կառուցմամբ 131

ՏՆՏԵՍԱՄԱԹԵՄԱՏԻԿԱԿԱՆ ՄՈՂԵԼԱՎՈՐՈՒՄ

ԱՆՆԱ ՏՈՒՐԶԱԿ

Սննդամթերքի սպառումը՝ պայմանավորված տնային տնտեսության մեծությամբ 137

ՄԱՐՔԵԹԻՆԳ

ՄԻՔԱՅԵԼ ՄԱՐԴՈՒՄՅԱՆ

Բիզնեսի ծախսողման ուսումնասիրության մեթոդաբանության հարցի շուրջ 155

ԼԻԼԻԹ ՉԱԼՍՅԱՆ

Մարքեթինգի դերը ՀՀ արտահանմանն ուղղված արդյունաբերական քաղաքականության իրականացման գործընթացում 165

ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՓԻԼԻՍՈՓԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

ՏԻԳՐԱՆ ՊԵՏՐՈՍՅԱՆՑ

Հարկային հարաբերությունները Այրարատի կողմնակալություն-փոխարքայությունում 175

ՍՈՖՅԱ ՕՀԱՆՅԱՆ

Գործարարի անձնային դիմանկարը. փիլիսոփայահոգեբանական վերլուծություն 189

СОДЕРЖАНИЕ

БРЮС ГЕРН Приветственное слово	9
ЭКОНОМИЧЕСКАЯ ТЕОРИЯ	
МИКАЕЛ МЕЛКУМЯН, ЗЕНФИРА ТУМАСЯН, ГАЯНЕ ГРИГОРЯН, МАРИНА ТОНОЯН Задачи и способы регулирования внешних эффектов экономической деятельности	11
АТОМ МАРГАРЯН, ЭДГАР ТАГАРЯН Влияние технологического поглощения на структурные изменения экономики РА	21
ИШХАН ТИГРАНЯН, АЙКАЗ ОГАНЕСЯН, КНАРИК ВАРДАНЯН, ГАЯНЭ АВАКЯН Анализ факторов, влияющих на экономический рост РА	28
ПРАКСИЯ НАЗАРЕТЯН Особенности фискального инструментария антициклического регулирования	39
МЕЖДУНАРОДНЫЕ ЭКОНОМИЧЕСКИЕ ОТНОШЕНИЯ	
ВРАМ КАРАПЕТЯН Стратегия экспортной специализации как фактор повышения конкурентоспособности ЕАЭС	49
СЕРГЕЙ ИГНАТОВ Теории статического и динамического анализа экономической интеграции	57
АЙК БЕДЖАНЯН "Ловушка ликвидности" в условиях низких процентных ставок и великая рецессия США	76
МЕНЕДЖМЕНТ	
КРИСТИНА АНАНЯН Рынок труда РА: состояние и проблемы	83
СЕДРАК АРУТЮНЯН Оценка эффективности функциональных реформ системы публичного управления в РА	92

ФИНАНСОВЫЕ ПРОБЛЕМЫ**ДАВИД АХВЕРДЯН**

Международная финансовая система и глобальный дисбаланс.. 100

СУРЕН ДАВТЯН

Важность внедрения сельскохозяйственных кооперативов в РА и необходимость кредитования для стимулирования его развития..... 109

АРАМ МХИТАРЯН

Анализ и организационно-экономические проблемы развития лизингового рынка в Армении..... 115

АСМИК ДАНИЕЛЯН

Оценка эффективности деятельности ЗАО “Южно-Кавказская железная дорога” по коэффициентам рентабельности 124

РОБЕРТ МЕЛИКЯН

Построение статистической модели для краткосрочного прогнозирования валютного курса армянского драма. 131

ЭКОНОМИКО- МАТЕМАТИЧЕСКИЕ МЕТОДЫ**АННА ТУРЧАК**

Потребление продовольственных товаров в зависимости от размеров домашнего хозяйства 137

МАРКЕТИНГ**МИКАЕЛ МАРДУМЯН**

Вокруг вопроса методологии исследования бизнес–неудачи 155

ЛИЛИТ ГАЛСТЯН

Роль маркетинга в процессе реализации экспортоориентированной промышленной политики в РА..... 165

АРМЯНСКАЯ ИСТОРИЯ И ФИЛОСОФИЯ**ТИГРАН ПЕТРОСЯНЦ***Налоговые отношения в Айраратском наместничестве..... 175***СОФЬЯ ОГАНЯН**

Личностный портрет предпринимателя: философско-психологический анализ 189

C O N T E N T S

<i>BRUCE HEARN</i> Salutatory Address	9
--	---

THEORY OF ECONOMICS

<i>MIKAYEL MELKUMYAN, ZENFIRA TUMASYAN, GAYANE GRIGORYAN, MARINA TONOYAN</i> Objectives and Methods of Regulating Externalities of Economic Activity	11
<i>ATOM MARGARYAN, EDGAR TAGHARYAN</i> The Influence of Technological Absorption on the Structural Changes in the Economy of the Republic of Armenia	21
<i>ISHKHAN TIGRANYAN, HAYKAZ HOVHANNISYAN, QNARIK VARDANYAN, GAYANE AVAGYAN</i> Analysis of Factors Influencing the Economic Growth of the RA	28
<i>PRAKSYA NAZARETYAN</i> Peculiarities of Fiscal Toolkit for Counter-Cyclical Regulation	39

INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS

<i>VRAM KARAPETYAN</i> Strategy of Export Specialization As a Factor of Increasing the Competitiveness of the EAEU.....	49
<i>SERGEY IGNATOV</i> Theories of Static and Dynamic Analysis of Economic Integration	57
<i>HAYK BEJANYAN</i> "Liquidity Trap" in Conditions of Low Interest Rates and the Great Recession of the USA.....	76

MANAGEMENT

<i>KRISTINA ANANYAN</i> Labor Market RA: Its State and Problems	83
<i>SEDRAK HARUTYUNYAN</i> Effectiveness of Functional Reforms in Public Administration in the RA	92

FINANCIAL ISSUES

DAVIT HAKHVERDYAN International Financial System and Global Disbalance	100
SUREN DAVTYAN The Importance of Introducing Agricultural Cooperatives in RA and the Need of Stimulating Its Advance.....	109
ARAM MKHITARYAN Analysis and Organizational-Economic Issues of the Leasing Market Development in Armenia.....	115
HASMIK DANIELYAN Efficiency Evaluation of the South Caucasian Railway CJSC via Profitability Ratio Analysis.....	124
ROBERT MELIKYAN Short-Term Forecast Issues of the Armenian Dram Exchange Rate by Constructing a Statistical Model	131

MATHEMATICAL METHODS IN ECONOMICS

ANNA TURCZAK Food Consumption Depending on the Size of Household.....	137
---	-----

MARKETING

MIKAEL MARDUMYAN The Study of Methodology of Business Failure	155
LILIT GALSTYAN The Role of Marketing in the Process of Implementing Export-Oriented Industrial Policy in the RA.	165

ARMENIAN HISTORY AND PHILOSOPHY

TIGRAN PETROSYANTS Tax Relations in Ayrarat Governorate	175
SOFYA OHANYAN The Personal Portrait of a Businessman: Philosophical-Psychological Analysis.....	189